

Avrupa Birliği'ne Giriş Sürecinde Okul Yöneticilerinin Vizyonu ve Misyonu

Tuncay ŞAMDAN

"Çocuklarımızın yeteneklerini ortaya çıkarmalarına ve geliştirmelerine olanak sağlayan donanımlı okullar ve bu okulları yönetecek donanımlı eğitim liderleriyle Avrupa Birliği standartlarını yakalayabilir ve uygar toplumlar arasında hak ettiğimiz yeri alabiliriz."

PISA (The Programme for International Student Assessment - Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı) 2003, 2006 ve 2009 sonuçları AB yolundaki ülkemizde eğitim alanında bir şeylerin doğru gitmediğini açıkça göstermektedir. Bu nedenle, 21. yüzyıl bilgi toplumunun gereklerine uygun, çağa ayak uydurabilecek, geleceğin çağdaş Türkiye'sini kuracak bireyler yetiştirebilecek köklü bir eğitim reformunun çok geç olmadan yapılması yeni bir anayasa gibi toplumun en önemli ihtiyaçlarından biridir. Okul yöneticisi ve eğitim lideri durumundaki kişiler Avrupa' da ve diğer gelişmiş ülkelerde eğitim alanında neler olup bittiğini gözlemleyebilecek, bu bilgilerin analiz ve sentezini yaparak kendi yönetimindeki kurumlara uygulayabilecek ve bilgi çağının hızlı değişimine ayak uydurabilecek; her açıdan donanımlı ve mutlaka yabancı dil bilen, yüksek lisans veya doktora yapmış eğitimciler arasından seçilerek eğitim liderleri ve okul yöneticileri olarak atanmalıdırlar.

Vizyonu olmayan ve misyonunun bilincinde olmayan okul yöneticilerinin katılımcı ve okul merkezli bir yönetim yapısı oluşturarak başarılı olmaları mümkün değildir. Diğer pek çok sektörle karşılaştırıldığında, eğitime yapılan yatırımın çok uzun vadeli olduğu ve geri dönüşünün çok uzun zaman aldığı görülür. Eğitime yapılan yatırım doğrudan insana yapılan bir yatırım olduğundan aynı zamanda o kişinin, ülkenin ve toplumun geleceğine yapılan bir yatırımdır. Bu nedenle, böylesi önemli bir yatırımı yapacak ve yönlendirecek kişilerin gerekli bilgi, birikim, donanım ve vizyona sahip kişiler olması o ülkenin veya toplumun geleceği ile doğrudan ilgilidir. İşte bu nedendir ki; eğitim ve okul yöneticilerinin bu nitelikleri taşıması o toplum veya ülke için yaşamsal önem arz etmektedir. Siyasetle eğitimin genelde iç içe olduğu ülkemizde, eğitim yöneticilerinin ve okul müdürlerinin atamalarının Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi objektif ölçütlere ve liyakate dayalı olduğunu söylemek pek mümkün değildir.

Avrupa Birliği sürecinde okul müdürlerinin profillerinin belirlenmesine yönelik yapılan bir araştırmada; okul müdürlerinin sadece % 10,3'ünün yüksek lisans, % 4,5'inin ise doktora diplomasına sahip oldukları, % 67,8'inin hiç yurt dışına çıkmadığı ve % 79,3'ünün herhangi bir yabancı dil bilmediği dikkate alınacak olursa (Şamdan T, 2008), okul müdürlerimiz ve diğer eğitim yöneticilerimizin yönetsel niteliklerinin iyileştirilmesi gerektiği şüphe götürmez bir zorunluluktur.

Henüz, geleneksel toplumdaki modern topluma geçiş aşamasında olan ülkemizin modernleşmesi ancak ve ancak laik, demokratik ve çağdaş bir eğitim reformu ile mümkün olacaktır. Modernleşmenin getirdikleri ise; laiklik, bilimsellik, sanayileşme, kentleşme, sivil toplum örgütlerinin bulunduğu eşitlikçe ve özgürlükçü çağdaş bir demokrasi olacaktır. Modern toplumlar bunları içselleştirmiş toplumlardır. Atatürk devrimlerinin amacı da bu modernleşmeyi sağlamaktır. Bu bağlamda, yarınlarmızın umudu çocuklarımızı, ünlü düşünür Francis F.Bacon'ın "bilgi kudrettir, kudret doğaya bağlı kalmakla kazanılır." özdeyişinde de belirttiği gibi 21. yüzyılın bilgi çağı olduğunu bilen; fakat bu kudreti doğayı tahrip etmeden üretime dönüştüren, doğayla barışık, evrensel değerleri özümsemiş bireyler olarak yetiştirmek zorundayız. İnsanoğlunun doğuştan getirdiği birtakım ham yetenek ve çekirdeklerle eğitim kurumlarına gelen çocuklarımıza, bu yeteneklerini ortaya çıkarmalarına ve geliştirmelerine olanak sağlayan donanımlı okullar ve bu okulları yönetecek donanımlı eğitim liderleriyle Avrupa Birliği standartlarını yakalayabilir ve uygar toplumlar arasında hak ettiğimiz yeri alabiliriz.

Sorunun çözümüne katkıda bulunabilecek birkaç çözüm önerisini şöyle sıralayabiliriz:

- * Eğitim yöneticilerini atamaları için partiler üstü gerçek bir millî politika oluşturulmalıdır.
- * Her türlü eğitim yöneticisi ve okul müdürlüklerine atamalarda yüksek lisans veya doktora yapmış olmak ve yabancı dil bilmek kademeli olarak zorunlu hale getirilmelidir.
- * Eğitim kurumlarına yönetici atamaları birçok AB ülkesinde olduğu gibi valilik, il ve ilçe milli eğitim müdürlüğü, üniversite, yerel yönetim ve ilgili okul temsilcilerinin de bulunduğu bir komisyon tarafından yapılmalıdır.
- * Eğitim kurumu yöneticiliklerine atanacaklar için üniversitelerle işbirliği yapılarak yöneticilik kursları düzenlenmeli ve bu kurslar müdürler 3 yılda bir yenilenmelidir.
- * Okulların katılımcı bir yönetim yapısına kavuşturulması ve kısmen de olsa yerel yönetimlerin okullara katkısı sağlanmalıdır.
- * Okul yöneticileri sosyal statülerine uygun, ekonomik kaygılarını en aza indirecek bir gelir düzeyine kavuşturulmalıdır.
- * YÖK ve MEB'in işbirliği ile eğitim fakülteleri yeniden yapılandırılarak okul yöneticiliği bölümleri açılmalı veya okul yöneticiliği dersleri zorunlu dersler kapsamına alınmalıdır.
- * 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda belirtilen Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçlarına ulaşabilmek ve çağı yakalayabilmek için tüm Millî Eğitim Teşkilatı 21.yüzyıl bilgi toplumunun gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılmalıdır.